

Forfatter: Baggesen, Jens

Titel: Udrag fra Kallundborgs Krønike, eller Censurens Oprindelse

Citation: Baggesen, Jens: "Eventyr og Fortællinger. - 1889", i Baggesen, Jens: *Eventyr og Fortællinger. - 1889*, 1889-1903, s. 179. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-baggesen01val-shoot-idm139893711862288/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Eventyr og Fortællinger. - 1889

„At kunne trykke frit i hvad det var —
 „Hvad kommer der vel ud af al den Eeßen?
 „En Skræder kan jo blive nok saa klog
 „Som jeg; kan mænſtre mig og hele Staten;
 „Kan trodſe mig, og hele Magiſtraten,
 „Ved Hielp af en og anden lumpen Bog!
 „Spørg kun Herr Morten! han med mig vil ſande!
 „Jeg lidt har hørt ham Bøger at forbande:
 „Han ſiger: det er lutter Satans Kraam!
 „Studeringer er blot for Folk ſom ham,
 „Der kan ſin Hieme ſtyre ſelv og raade,
 „Og ved med Denſtningen at holde Maade —
 „Og overalt — hvad Krøniken iſær
 „Betræffer, ſlig en Bog er ikke værd,
 „At være mere til, om ei for andet,
 „Fordi den mig har ſtilt i Dag
 „Ved Middagsſønnen — blot for denne Sag
 „Den være ſkal til evig Tid forbandet!“

Endnu før Solens Nedgang blev ſendt Bud
 Til Præſten, ſom var stærk Jeloſ i Sagen;
 Og under megen Raſlen, Knittren, Bragen,
 Blev Krøniken opofret Ildens Gud.
 Med al Heitidelighed dette Væſen
 I Borgemeſter-Gaarden foregik:
 De tvende Byens Fædre ſtod og ſaac
 Med megen patriotiſk Fryd derpaa,
 Mens Regen af den brændende Krønik,
 Satyriſk ſelv i Dedens Dieblit,
 Dem begge to ſtaf ondſkabsfuld i Næſen.

Den næſte Dag kom en Forordning ud:
 „At alle Exemplarerne af ſamme
 Opoſres ſkulde Hevnens vrede flamme,

Som lige skyldige" — med nok et Bud:
 „Alt ingen, hvo det var, herefter mere
 Til Trykken maatte nogen Ting levere,
 Det være hvad det vilde, flegt og galt,
 Philosophier, Eventyr, Moralet,
 Dobbøger, Oder, Elegier, Taler,
 Satirer, Fabler, Kroniker, Annaler,
 Og andet slikt — med eller uden Salt —
 Paa Jydsk, paa Tydsk, paa Holfsteensk eller flamsk,
 Ja Græsk, Sverinsk, fransk, Mesopotamisk,
 Jer det af Byes Borgmester eller Præst
 Var nøie giennembladet, giennemlæst,
 Og dømt, hvorvidt det Statens Tær og Ære,
 Og deres Bedste kunde tienligt være.“

Saaledes for een Mands afbrudte Slum
 Døpfredes for evig hele Staden —
 Man hørte i et sammenmængel Brum
 Af Jammerfrig, hvorhen man kom paa Gaden:
 „Åh! vi har mistet vort Palladium!“

Borgmestren var, som han er nys beskrevet;
 Som Censur kender man hans Dygtighed.
 Med Præsten Morten man, saavidt jeg veed,
 Saa nøie hidtil ei bekiendt er bleven.
 Jeg derfor af hans trufne Malerie
 Vil give her, saa got jeg kan, Copie
 (Originalen hænger i Peer Paars) —
 Han stærk og fyldig var, og lidt til Mars,
 Særdeles kiender, frem for alt, af Heste,
 Men af sig selv, som folk er fleest,
 Donat, og slikt, han eengang havde læst,
 Og glemte igjen; for Resten, som den beste,
 Han brægede for Allret; præfed blot